

Attaveqarnermut, Avatangiisinut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Landsstyremedlem for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer

**Landstingsmedlemmer: Augusta Salling, Emilie Olsen Kristian Jeremiassen,
Thomas Kristensen og Godmand Rasmussen,
Grønlands Landsting
/ Her**

Besvarelse af § 36, stk 1 spørgsmål nr. 2008-16.

Agter landsstyret at rette en henvendelse til Rigsmyndighederne med henblik på opstramning af sikkerheden ved beflyvningen af det grønlandske luftrum samt benyttelsen af de grønlandske lufthavne?

7.02.2008

J.nr. 32.99+3

Lad mig starte med at takke jer for jeres spørgsmål, som set i lyset af den debat, der fulgte DR dokumentaren "CIAs danske forbindelse" er både forståeligt såvel som forventeligt.

Spørgsmålet giver mig en kærkommen mulighed for at redegøre for sikkerhedsforholdene i de grønlandske lufthavne og derved fået klarlagt nogle af de misforståelser, som er fulgt i kølvandet på dokumentarudsendelsen.

Postboks 909

3900 Nuuk

Oq/tel +299 34 54 00

Fax +299 34 54 10

iap@gh.gl

www.nanoq.gl/iap

For at denne debat kan være både konstruktiv og troværdig, er det nødvendigt i udgangspunktet at adskille de forskellige aspekter af begrebet sikkerhed.

Det ene aspekt – der er relevant i denne sammenhæng – er luftfartens sikkerhed. Her er der tale om et fysisk sikkerhedsbegreb, hvori man søger at beskytte passager og materiel fra fysisk fare eksempelvis sabotage eller flystyrt. Et andet forhold, der står i centrum af denne debat, er spørgsmålet om USA's overholdelse af internationale forpligtelser over for Rigsfællesskabet og dets territoriale integritet.

Debatten om CIA fly i grønlandske lufthavn og i det grønlandske luftrum relaterer sig ikke direkte til det fysiske sikkerhedsparameter.

I denne besvarelse vil jeg derfor foreholde mig til luftfartens sikkerhed, som Mittarfeqarfiit varetager i vore lufthavne under tilsyn fra Departementet for Infrastruktur og Miljø.

I begrundelsen for spørgsmålet henviser I til bekendtgørelse nr. 124 af 22. februar 1995 om forebyggelse af forbrydelser mod luftfartens sikkerhed (security) i Grønland. Bekendtgørelsen har til formål at forebygge, at der sker forbrydelser med luftfartens sikkerhed.

Denne bekendtgørelse danner baggrund for de tiltag lufthavnene sætter op for at kontrollere personer, bagage, fragt, køretøjer med mere, der skal have adgang til lufthavnen og herunder til de på lufthavnen tilstedeværende fly og helikoptere.

Bekendtgørelsen har således intet at gøre med, om den enkelte flyvning udføres på lovlig vis, eller om de eventuelle tilladelser er indhentet forud for at flyvningen finder sted.

Mittarfeqarfiit driver sine sikkerhedstjenester i henhold til bekendtgørelsen samt de godkendte sikkerhedsplaner. Sikkerhedstjenesterne er underlagt kontrol af Statens Luftfartsvæsen (SLV) og auditeres på den baggrund jævnligt.

I begrundelsen for jeres spørgsmål henvises der direkte til DR dokumentaren "CIA's danske forbindelse", hvori det indikeres, at der kunne være en sammenhæng mellem nogle udpegede fly, der har benyttet lufthavne i Grønland – primært Narsarsuaq – og CIA aktiviteter.

Mittarfeqarfiit har efter anmodning om aktindsigt over for Danmarks Radio kunne bekræfte, at nogle angivne fly, gennem en årrække har benyttet grønlandske lufthavne.

I alle tilfælde var der tale om flyvninger, der var registreret som privatflyvning, hvorfor de også er blevet handlet som privatfly.

På ingen af de omhandlede flyvninger er det blevet konstateret, at der skulle være passagerer ombord.

Hverken Mittarfeqarfiit eller Landstyret har haft nogen formodning om, at der skulle være fundet ulovlige flyvninger sted, men har været af den overbevisning, at der har været tale om almindelige transit flyvninger mellem Amerika og Europa med en teknisk mellemlanding i Grønland.

De i forbindelse med flyvningerne udsendte flyveplaner, tilgår, ud over de involverede lufthavne desuden den statslige lufttrafikenhed, der heller ikke har haft grundlag for at rejse spørgsmål ved flyvningernes lovlighed.

I forlængelse heraf er det værd at bemærke sig, at de formodede CIA flyvninger udgjorde en minimal del af transit trafikken igennem Narsarsuaq lufthavn.

Eksempelvis var der i 2006, ifølge Mittarfeqarfiit (årsrapport 2006) 653 transit flyvninger igennem Narsarsuaq lufthavn i 2006.

Ifølge det materiale fremsat af Danmarks radio var tre af disse civile transit flyvninger formentligt opereret af CIA. Det drejede sig om en King Air (N4456A) den 27. september 2006 (ankomst 14.22- afgang 16.02); en anden King Air (N5139A) den 28. oktober 2006 (ankomst 10.59 – afgang 11.53) samt en C212 Aviocar (N9667BW) den 27. september 2006 (ankomst 15.05 – afgang 16. 43).

Flyene blev i lufthavnen i meget kort tid, hvilke indikerer at de sandsynligvis alene tankede maskinen og tog af sted igen. Der foregik således ikke aktiviteter, der på nogen måde fremstod ualmindelige eller opsigtsvækkende.

I henhold til Chicago konventionen kan privatflyvning, til og fra dansk (inklusive grønlandsk) territorium, med udenlandske, civile luftfartøjer, registreret i en stat, der har tilsluttet sig konventionen, udføres uden særlig tilladelse.

Udenlandske militære og statsluftfartøjer skal imidlertid, såfremt der ikke foreligger aftale om undtagelser, forud for flyvning ind over Rigsfællesskabets grænser (de såkaldte FIR-grænser) have ansøgt om tilladelse via Udenrigsministeriet.

I det omfang, at der er tale om indrejse til Grønland, varetages indrejsekontrollen af politiet ligesom varer, der indføres i landet er underlagt kontrol af toldmyndigheder.

Internationale konventioner såsom Chicago konventionen er det fundament, der skal skabe trygge ramme omkring Grønlands såvel som Rigsfællesskabets samarbejde og sameksistens med andre nationer. Hvis der har været tale om statslige flyvninger under civilt dække kunne det tolkes som et misbrug af konventionen. Men dette er ikke et spørgsmål der relaterer sig til sikkerheden i lufthavne.

Landstyret er af den klare opfattelse, at Mittarfeqarfiit varetager luftfartens sikkerhed efter bedste internationale praksisser.

For så vidt angår det generelle spørgsmål om CIA flyvninger over grønlandsk luftrum og via grønlandske lufthavne kan jeg oplyse, at landsstyret har rettet henvendelse til regeringen om sagen, og at regeringen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal afgive en grundig redegørelse for mulige CIA-overflyvninger/mellemlandinger i Grønland, Færøerne og Danmark. Landsstyret og Færøernes landsstyre deltager i arbejdsgruppen.

Mittarfeqarfiit og Udenrigsdirektoratet har udtalt sig forbindelse med besvarelse af dette § 36 spørgsmål.

Med venlig hilsen

Kim Kielsen